

SPÁČ SA PREBÚDZA

Najprv sa nedialo nič. Potom sa zaiskrilo. Syčivý zvuk rozvíril napnuté pavučiny snov a spomienok. A vzápätí prásk – s hromovým hukotom doňho prúdil modrobiely prívál elektriny, hnal sa mu do vyschnutých dutín v hlave ako príliv do jaskyne na pobreží. Na chvíľu celý stuhol, takže udržiaval rovnováhu len na päťach a temene opancierovanej hlavy. Vykríkol a prebral sa spříškou statickej elektriny. Mal dojem, že padá.

Pamätal si, že zomrel. Pamätal si, že keď ležal v mokrej tráve, pozeralo sa naňho dievča so zjazvenou tvárou. Bola preňho dôležitá, záležalo mu na nej viac, než sa na Stopára patrilo, chcel jej niečo povedať, ale nedokázal to. V pamäti sa mu vynorila jej znetvorená tvár.

Ako sa volala? Jeho ústa sa začínali rozpomínať.

„H...“

„Žije!“ zvolal ktosi.

„HES...“

„Ešte raz. Rýchlo.“

„Nabíjam...“

„HESTER...“

„Pozor!“

Posledné stopy spomienok zmazal ďalší nápor elektriny. Vedel iba, že je Stopár Krutohlav. Začalo mu fungovať jedno oko. Z hmly vystupovali neurčité tvary, pomaly sa z nich formovali ľudské postavy a za nimi bolo vidno

nebo plné uháňajúcich mrakov osvetlených mesiacom. Vytrvalo pršalo. Pri jeho otvorenom hrobe sa schádzali Raznarodení v ochranných okuliaroch, uniformách a pršiplášťoch. Niektorí držali kremenné výbojky, iní dozerali na prístroje s radmi blčiacich elektrónok a žiariacich ciferníkov. Z tých prístrojov mu viedli káble do tela. Cítil, že mu chýba oceľový lebečný plát, že má otvorenú hlavu, a teda obnažený stopársky mozog.

„Pán Krutohľav? Počujete ma?“

Hľadela naňho veľmi mladá žena. Jemu však nedávala pokoj spomienka na to dievča. Napadlo mu, že toto by mohla byť ona. Ale nie, tvár zo snov bola znetvorená, kým táto bola dokonalá – tvár z východu s vystúpenými lícnymi kosťami, veľmi svetlou pleťou a tmavými očami orámovanými veľkými čiernymi okuliarmi. Žena mala krátke vlasy odfarbené nazeleno. Pod priehľadným pršiplášťom jej bolo vidno čiernu uniformu s vysokým golierom, na ktorom boli striebornou niťou vyšité okrídlené lebky.

Položila mu ruku na zhrdzavenú oceľovú hrud' a vyhlásila: „Ničoho sa nebojte, pán Krutohľav. Určite ste zo všetkého zmätený. Boli ste totiž vyše osemnásť rokov mŕtvy.“

„MŔTVY,“ zopakoval.

Mladá žena sa usmiala. Mala krivé biele zuby, pomerne veľké na také malé ústa. „Lepšie povedané *nečinný*. Starí Stopári predsa nezomierajú, pán Krutohľav...“

Ozvalo sa burácanie, ale hrmenie to byť nemohlo, lebo zvuk bol príliš rytmický. Medzi mrakmi poblikávala pomarančová žiara a skaly vyčnievajúce nad miestom Krutohľavovho posledného odpočinku bolo vidno iba v obrysoch. Zopár vojakov sa znepokojene zahľadelo na

oblohu a jeden poznamenal: „Plynové delá. Už dobyli pevnosť v močiaroch. Do hodiny sem dorazia obojživelné predmestia.“

Žena sa otočila. „Ďakujem, kapitán,“ ale hneď sa zasa začala venovať Krutohlavovi. Zručne sa mu prehrabávala v hlave. „Ste veľmi poničený, prestali ste fungovať, ale my si vás opravíme. Ja som doktorka Oinóna Zerová z Kriesiaceho zboru.“

„NIČ SI NEPAMÄTÁM,“ zamumlal Krutohlav.

„Máte poškodenú pamäť. Bohužiaľ ju nedokážem obnoviť.“

Zmocnila sa ho zlosť a panika. Tušil, že ho tá žena o niečo pripravila, ale nevedel, o čo. Chcel vysunúť čepele, ale nevládal sa pohnúť. Pokojne mohol byť len oko ležiace na mokrej zemi.

„Nič si z toho nerobte,“ upokojovala ho doktorka Zerová. „Vaša minulosť nie je dôležitá. Odteraz budete pracovať pre Zelenú búrku. Zakrátko nazbierate nové spomienky.“

Za jej usmievavou tvárou sa na nebi začali ticho rozprskovať kvapky červenožltého svetla. Jeden vojak vykrikol: „Už sú tu! Divízia generála Nagu vedie protiútok s dvojnažkami, ale veľmi dlho ich nezdržia...“

Doktorka Zerová prikývla, vyliezla z hrobu a zotrela si z rúk blato. „Musíme odtiaľto pána Krutohlava okamžite odniesť.“ Opäť sa naňho pozrela a usmiala sa. „Nebojte sa, pán Krutohlav, už na nás čaká vzducholod'. Odvezieme vás do Ústrednej Stopáriarne v Batmunk Tsake. Čoskoro budete v poriadku...“

Odstúpila, aby okolo nej mohli prejsť dve objemné postavy. Boli to Stopári. Na pancieroch mali namaľovaný zelený blesk, ale Krutohlav toto označenie nepoznal.

Ich bezvýrazné oceľové tváre vyzerali ako čepele rýpadla s úzkymi očnými štrbinami. Keď Krutohlava ukladali na nosidlá, svietili im štrbiny nazeleno. Mlčky s ním kráčali po chodníku, vedľa nich sa ponáhľali muži s prístrojmi. Blížili sa k opevnenému vzdušnému karavanserailu, odkiaľ k daždivému nebu štartovala jedna vzducholod' za druhou. Doktorka Zerová bežala pred nimi a vykrikovala: „Rýchlo! Rýchlo! Opatrne! Je to starožitný kúsok!“

Chodník viedol do strmého kopca. Krutohlav pochopil, prečo má doktorka tak naponáhlo a čoho sa ostatní tak boja. Medzi skalami zazrel, ako sa pod neutíchajúcou paľbou leskne vodná plocha. Na hladine aj ďaleko za ňou sa po rovnej tmavej zemi pohybovali obrovské útvary. Vo svetle páliacich vzducholodí, ktorými bolo posiate nebo nad ich hlavami, a v mdlej žiare svetlíc klesajúcich k zemi videl pancierové pásy, obrovské čeluste a nespočetne veľa plošín s obrnenými pevnosťami a delami.

Mobilné mestá. Močiarmi sa ich valilo celé stádo. Pohľad na ne Krutohlavovi čosi matne pripomínal. Podobné mestá už videl, alebo o nich aspoň mal určitú predstavu, ale nepamätal si, či na palube nejakého takého mesta niekedy bol ani čo tam prípadne robil.

Keď sa s ním záchrancovia ponáhľali k čakajúcej vzducholodi, spomenul si, ako sa naňho dôverčivo pozeralo dievča so znetvorenou tvárou a očakávalo niečo, čo mu slúbil.

Stále netušil, kto to dievča je ani kde sa mu v hlave vzalo.

ANCHORAGE VO VINLANDE

O niekoľko mesiacov, na opačnom konci sveta, sledovala Wren Natsworthyová z postele, ako sa po strope jej izbičky pomaly posúva kosáčik mesačného svetla. Prešla polnoc. Wren počula len zvuky vlastného tela a občasné zavýzkanie odpočívajúceho domu. Silno pochybovala, že by na svete mohlo existovať pokojnejšie miesto než Anchorage vo Vinlande – spustnuté ľadové mesto zahryznuté do skalnatého južného pobrežia neznámeho ostrova pri bezmennom jazere v zabudnutej časti Mŕtveho kontinentu.

Nevedela zaspáť, hoci všade panoval pokoj. Otočila sa na bok a pokúsila sa zababušiť do teplej periny. Pri večeri sa už zasa pohádala s mamou. Začalo sa to malým nedorozumením (Wren si totiž chcela namiesto umývania riadov vyraziť s Tildy Smewovou a chlapcami Sastrugiovcami), ktoré rýchlo prerástlo do hrozivého konfliktu. Domom lietali granáty v podobe obvinení, sĺz a dlhoročných výčitiek. Chudák ocko len zobďaleč bezmocne volal: „Wren, upokoj sa!“ a „No tak, Hester!“

Wren, pochopiteľne, prehrala. Poumývala riady a čo najhlučnejšie odkráčala spať. Odvtedy horúčkovo premýšľala – škoda, že jej tie rýpavé poznámky nenapadli skôr! Mama totiž vôbec netuší, aké to je byť pätnásťročným dievčaťom. Mama je taká škaredá, že zamlada istotne nemala nijakých kamarátov, rozhodne nie takých, ako je napríklad Nate Sastrugi, z ktorého sa všetkým diev-

čatám v Anchoragi podlamujú kolená a navyše sa Tildy zdôveril, že sa mu Wren páči. Možnože mamu nemal *nikdy* nijaký chalan rád – samozrejme, okrem ocka. Čo na nej ocko vidí, to patrí k veľkým nevyriešeným vinlandským záhadám.

Wren sa opäť prevalila. Snažila sa na to nemyslieť, čo nakoniec vzdala a vyliezla z postele. Možnože vonku príde na iné myšlienky. A keď rodičia náhodou zistia, že je preč, možno potom dostanú strach, že sa utopila alebo ušla. Aspoň by mame došlo, že s ňou nemôže zaobchádzať ako s deckom, nie? Obliekla sa, navliekla si ponožky a obula čižmy a zakrádala sa po schodoch ticho oddychujúceho domu.

Mama s ockom si tento dom vybrali pred šesťnástimi rokmi krátko po tom, ako mesto Anchorage vyšlo na breh. Wren vtedy bola len zvinutý plod v maminom lone. Takto sa to u nich doma vravievalo, toto jej rozprávali pred spaním, keď bola malá. Freya Rasmussenová rodičom ponúkla, aby si vybrali hociktorý opustený dom v hornej časti mesta. Vybrali si tento – vilu v Sírúsovej uličke s výhľadom na vzdušný prístav, ktorá kedysi patrila jednému kupcovi. Bol to solídny útulný dom s dláždenými podlahami, hrubými keramickými teplovodnými rúrami a stenami obloženými drevom a bronzom. Rodičia ho časom zariadili nábytkom z ostatných opustených domov a vyzdobili ho obrazmi, drapériami, naplaveným drevom z pobrežia a starožitnosťami, ktoré ocko objavil na výpravách do Mŕtvych hôr.

Wren potichu prešla cez halu a z vešiaka pri dverách si zobrala kabát. O grafiky rozvešané na stenách a cenné súčiastky starodávnych kuchynských robotov a telefónov v sklenej vitríne pritom ani nezavadila pohľadom. Všetky

tie haraburdy poznala už od malička a príšerne ju nudili. Za posledný rok jej dom začínal byť malý, akoby z neho už vyrástla. Dobré známy pach prachu, leštidla na nábytok a ockových kníh ju upokojoval a zároveň aj dusil. Mala pätnásť a život ju zvieral ako zle padnúca topánka.

Čo najtichšie za sebou zatvorila dvere a rozbehla sa Síriusovou uličkou. Nad Mŕtvymi horami sa držal opar ako dym. Aj Wren stúpala para z úst. Síce sa ešte len začínal september, ale v nočnom vzduchu už cítila prichádzajúcu zimu.

Mesiac visel veľmi nízko, okolo neho blikali hviezdy a nad nimi svetielkovala polárna žiara. V samom strede mesta sa k svietiacemu nebu týčili čierne veže Zimného paláca, po ktorých sa vinul brečtan. Zimný palác kedysi slúžil ako sídlo vládcu Anchoraga, ale dnes v ňom bývala už len slečna Freya – bývalá posledná markgrófka a súčasná učiteľka. Od piatich narodenín dochádzala Wren každý zimný pracovný deň do prízemnia paláca, kde slečna Freya vyučovala zemepis, logaritmy, urbanistický darvinizmus a kopec ďalších vecí, ktoré Wren pravdepodobne nikdy na nič nebudú. V škole sa vždy nudila, ale teraz, keď už bola na učenie pristará, jej škola veľmi chýbala. Už nikdy si nesadne do lavice v milovanej triede – teda ak neprijme ponuku slečny Freye, aby pomáhala s vyučovaním menších detí.

Slečna Freya to navrhla už pred niekoľkými týždňami a čoskoro bude chcieť počuť odpoveď, lebo anchoragské deti sa vrátia do školy hneď po žatve. Lenže Wren nevedela, či chce so slečnou Freyou spolupracovať. Ani o tom nechcela premýšľať. Rozhodne nie dnes v noci.

Schodisko na konci Síriusovej uličky viedlo cez jednotlivé plošiny až dolu do strojovne. Keď po ňom Wren

hlučne schádzala, cítila vôňu leta a počula, ako sa jej pod nohami odlupuje hrdza a padá do navŕšeného sena. Keď ešte motory poháňali Anchorage po ľade za vyhliadkou výhodných obchodov, bývala táto časť mesta plná života a hluku, ale kým sa Wren narodila, mesto svoju cestu ukončilo. V strojomniach sa začalo skladovať seno a koreňová zelenina a v zimovisku sa ustajnil dobytok. V matnom svetle mesiaca dopadajúcim svetlíkmi a dierami v horných plošinách bolo medzi prázdnyimi nádržami vidno naukladané vrecia.

Ako malá si Wren z týchto opustených poschodí urobila ihrisko. Rada sem chodila aj dnes a keď jej bolo smutno alebo keď sa nudila, vravela si, že život na palube mobilného mesta musel byť veľmi zaujímavý. Dospelí si stále rozprávali príbehy o starých dobrých časoch a o tom, ako žili v ustavičnej hrôze z toho, že ich pohltí nejaké väčšie a rýchlejšie mesto. Wren by však veľmi rada videla mobilné mestá čnejúce do závratnej výšky a lietala medzi nimi vzducholodou ako kedysi mama s ockom. Ocko mal na stole fotografiu, na ktorej stojí s mamou na prístavnom móle v meste zvanom San Juan De Los Motores pred ich červenou vzducholodou pomenovanou *Jenny Haniverová*. Wren však nikdy o svojich dobrodružstvách nerozprávali, vedela len to, že nakoniec pristáli v Anchoragi, kde im vzducholod' ukradol podlý profesor Pennyroyal, a tak sa tu usadili a zapojili sa do príjemne ospalého vinlandského života.

Mám ja ale smolu, pomyslela si Wren a vdýchla hrejivú kvetinovú vôňu sena. Chcela by byť dcérou lietajúceho kupca. To by bol čarovný život, oveľa zaujímavejší než život na tomto osamelom ostrove, kde vrchol zábavy predstavujú preteky vo veslovaní a zber jabĺk.